

תרפיה במוסיקה – תיאוריות ושיטות

הרצאה (47-963-01) ותרגיל (47-964-01)

ד"ר אבי גלבו

שנת לימודים: תשע"ח | סמסטר: א' + ב' | היקף שעות: 2 ש"ש הרצאה + 1 ש"ש תרגיל

מועד: הרצאה - ימי שלישי 18:00-20:00 (א'), ימי שלישי 14:00-16:00 (ב')

תרגיל – ימי שלישי 16:00-18:00 אחת לשבועיים (א' + ב')

א. מטרת הקורס:

1. להתוודע לתיאוריות ושיטות בתחום התרפיה במוסיקה
2. לעמוד על המיחד את התיאוריות והשיטות השונות
3. להתנסות באופן ראשוני בשיטות שונות
4. להתוודע למונחי יסוד בתחום הטיפול

ב. תוכן הקורס:

מטרת קורס זה להציג בפני הסטודנטים תיאוריות ושיטות בתחום הטיפול במוסיקה. בתחילה נתייחס למושגי יסוד בתחום הטיפול הרלוונטיים ומשותפים לרוב הגישות והתיאוריות בתרפיה במוסיקה (למשל, 'חזרה טיפולית', 'ברית טיפולית', 'setting', 'העברה' 'העברה נגדית'). לאחר מכן נלמד מושגי יסוד בתרפיה במוסיקה (הגדרת תרפיה במוסיקה, מוסיקה בתרפיה ומוסיקה כתרפיה, משולש: מטפל-מטופל-מוסיקה, העברה והעברה נגדית בתרפיה במוסיקה) וכלים בסיסיים בתחום (אלתור, כתיבת שירים, שימוש במוסיקה קיימת).

נתוודע לגישות מסורתיות אשר פותחו בשנות ה-1960 עד 1980 ואשר קיימות בהתאמות אלה ואחרות עד היום (למשל, נורדוף ורובינס, אלבין, בוקסיל, דמיון מודרך באמצעות מוסיקה). בהמשך נתוודע לגישות ושיטות ונוספות שפותחו בעשורים האחרונים (למשל, דיאן אוסטין, פול ניוהאם, תרפיה במוסיקה בקהילה), חלקן גישות שמתאימות לאוכלוסיות ספציפיות (למשל, תרפיה במוסיקה עם קשישים, תרפיה במוסיקה עם פגועי ראש, תרפיה במוסיקה עם מתבגרים, תרפיה במוסיקה וטיפול דיאדי).

הצגת מגוון התיאוריות והשיטות תסייע בסופו של תהליך לארגן את התחום של תרפיה במוסיקה לפי גישותיה וזרמיה השונים. הסטודנטים שייחשפו למגוון הרחב יכוונו לבחון את הגישות ואם רלוונטי – אף להתנסות בהם בעבודתם המעשית. אלו הם השלבים הראשונים של עיצוב זהותם המקצועית של הסטודנטים.

הקורס נחלק להרצאה (2 ש"ש) בהם יועברו עיקרי התיאוריות והשיטות ולתרגיל (1 ש"ש) בו תהיה הזדמנות להתנסות בחומר הנלמד בקבוצות קטנות.

דרכי הלימוד:

- א. העברת חומר באופן פרונטלי + קריאה
- ב. סרטים והקלטות + דיון
- ג. התנסות מוסיקלית + רפלקציה
- ד. הרצאות אורח של מומחים בגישת טיפול מסוימת
- ה. פרזנטציות של סטודנטים

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

לקריאה	הנושא	תאריך	
קלנר (2000)	הקדמה	24.10	1-2
	מושגי יסוד בתחום הטיפול	31.10	
אמיר (1999) פרקים 1 ו-2	מושגי יסוד בתחום התרפיה במוסיקה	7.11	3-4
		14.11	
Bonny (1978)	GIM לפי הלן בוני	21.11	5-6
	הרצאת אורח – ד"ר אילן ספני	28.11	
Bruscia (1987) Ch. 5-8	אלווין + אלתור חופשי	5.12	7-8
		12.12	
חנוכה		19.12	
Bruscia (1987) Ch. 1-4	נורדוף ורובינס	26.12	9-10
		2.1	
Bruscia (1987) Ch. 9-12	פריסטלי + טכניקות דינאמיות	9.1	11-12
		16.1	
	סיכום ביניים	23.1	13

לקריאה	הנושא	תאריך	
יינתן לקראת השיעור	טיפול במוסיקה בקהילה	6.3	14-16
		13.3	
		20.3	
פסח		27.3	
		3.4	
מבוא + הרצאות אורח	טיפול במוסיקה עם מתבגרים	10.4	17-18
		17.4	
הרצאות אורח יינתן לקראת השיעור	טיפול במוסיקה עם קשישים	24.4	19-20
		1.5	
מבוא + הרצאת אורח Austin, 2001	דיאן אוסטין	8.5	21-22
		15.5	
הרצאת אורח: יינתן לקראת השיעור	טיפול דיאדי במוסיקה	22.5	23
הרצאת אורח: Gilboa, Yehuda & Amir, 2009	יישוב סכסוכים בתרפיה במוסיקה	29.5	24-25
		5.6	
	מודלים אחרים	12.6	26
	סיכום והכנה למבחן	19.6	27

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: קבלה למגמה לתרפיה במוסיקה.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

נוכחות והשתתפות בשיעורים

קריאת מאמרים על פי דרישה

ביצוע תרגילים שיינתנו במהלך הקורס

ציון עובר במבחן מעשי

ה. מרכיבי הציון הסופי:

נוכחות – 10%

השתתפות – 10%

תרגילים – 30%

מבחן – 50%

ביבליוגרפיה

אוגדן, ת (2001). הפגישה הטיפולית הראשונה מתוך: הקצה הפרימיטיבי של החוויה. תל-אביב. עם עובד

אמיר, ד'. (1993). טיפול במוזיקה- מודל הוליסטי. טיפול באמצעות אמנויות, 2(1), 57-66.
אמיר, ד'. (1999). להיפגש עם הצלילים- טיפול במוזיקה. רמת-גן: הוצאת אוניברסיטת בר-אילן.

הטב, י'. (ע.). (2003). פסיכואנליזה: הלכה ומעשה. הוצאת אוניברסיטת תל אביב.

סקלס, ח'. (1990). "מוזיקה כמתווך טיפולי: מודל התפתחותי אינטגרטיבי בטיפול באמצעות מוזיקה." עבודת דוקטור, המחלקה לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
סקלס, ח'. (1994). התוף- פנים רבות לו. טיפול באמצעות אמנויות, 1(3), 7-18.
קייסמנט, פ'. (1995). להוסיף וללמוד מהמטופל. הוצאת דביר. פרק 10.

קלנר, נ'. (2000). החוזה הטיפולי בפסיכותרפיה פסיכואנליטית, שיחות, י"ד, (2), 93-105.

Ahonen-Eerikainen, H. (2004). Musically elicited images as unique clinical data during the process of group analysis with traumatised adults. *British Journal of Music Therapy*, 18(1), 24-29.

Aigen, K., (2005), *Music centered music therapy*. Phoenixville, PA: Barcelona Publishers. Ch. 6, 7.

Aigen, K. (1999). Dialogues on the study of "Edwards". *Nordic Journal of Music Therapy*, 8(1), 9-16.

Aigen, K. (1996). *Being in music: Foundations of Nordoff- Robbins music therapy*. Nordoff- Robbins Music Therapy Monograph Series #1. St Louis, MO: MMB Music, Inc.

Aldridge, D. (1996). *Music therapy research and practice in medicine: out of the silence*. London and Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.

- Allgood, N. (2005). Parents' perceptions of family based group music therapy for children with autism spectrum disorders. *Music Therapy Perspectives*, 23(2), 92-99.
- Alvin, J. (1966). *Music therapy*. London: Oxford Publishers.
- Alvin, J. (1976). *Music therapy for the handicapped child*. London: Oxford University Press.
- Alvin, J., & Warwick, A. (1991). *Music therapy for the autistic child*. Oxford : Oxford University Press.
- Amir, D. (2005). Re-finding the voice – music therapy with a girl who has selective mutism. *Nordic Journal of Music Therapy*, 14(1), 67-78.
- Andsell, G. (1995). *Music for life: aspects of creative music therapy with adults*. London and Bristol: Jessica Kingsley Publishers. Ch. 8, 9.
- Andsell, G. (2002). Community music therapy and the winds of change. In B. Andsell, G., & Pavlicevic, M. (2004). *Community music therapy*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Austin, D. (2001). In search of the self: The use of vocal holding techniques with adults traumatized as children. *Music Therapy Perspectives*, 19, 22-30.
- Austin, D. (2008). *The theory and practice of vocal psychotherapy*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Bang, C. (1998). A world of sound and music: Music therapy and musical speech with hearing-impaired and multiply handicapped children. *Nordic Journal of Music Therapy*, 7(2), 154-163.
- Bonny, H. (1978). *Facilitating guided imagery and music sessions*. Baltimore: Institute for Consciousness and Music.
- Boxill, E. H. (1981). A continuum of awareness: Music therapy with the developmentally Handicapped. *Music Therapy*, 1(1), 17-24.
- Boxill, E. H. (1985). *Music therapy for the developmentally disabled*. Rockville, ML: an Aspen Publication.
- Boxill, E. H. (1989). *Music therapy for living*. St. Louis, MO: MMB.
- Bruscia, K. E. (1987). *Improvisational models of music therapy*. Springfield, ILL: Charles C. Thomas.
- Bruscia, K. E. (1989). *Defining Music Therapy*. Phoenixville, PA: Barcelona Publishers.
- Bruscia, K. E. (Ed.) (1991). *Case studies in music therapy*. Phoenixville, PA: Barcelona Publishers.
- Bruscia, K. E., & Grocke, D. E. (2002). *Guided imagery and music: The Bonny method and beyond*. Gilsum, NH : Barcelona Publishers.
- Bunt, L., & Hoskyns, S. (2002). *The handbook of music therapy*. East Sussex, England: Brunner-Routledge.
- Davies, A., & Richards, E. (2002). *Music therapy and group work*. London: Jessica Kingsley Publishers. Ch. 2, 6.
- Edwards, J. (1999). Music therapy with children hospitalized for severe injury or illness. *British Journal of Music Therapy*, 13(1), 21-27.
- Gaston, E. T. (1968). *Music in therapy*. NY: The Macmillan Company.
- Goodman, K. D. (2007). *Music therapy groupwork with special needs children: The Evolving Process*. Springfield, Ill: Charles C. Thomas.
- Hadley, S. (Ed.) (2003). *Psychodynamic music therapy: Case studies*. Phoenixville, PA: Barcelona Publishers.
- Holck, U. (2004). Interaction themes in music therapy: Definition and delimitation. *Nordic Journal of music therapy*, 3(1), 3-19.

- Hong, M., Hussey, D., & Heng, M. (1998). Music therapy with children with severe emotional disturbances in a residential treatment setting. *Music Therapy Perspectives*, 16(2), 61-66.
- Horesh, T. (2003). Dangerous music – working with the destructive and healing powers of popular music in the treatment of substance abusers. *Music Therapy Today (online)* 4 (3) June 2003, available at:
<http://www.wfmt.info/Musictherapyworld/modules/mmmagazine/showarticle.php?articletoshow=62>
- Kenny, C. (1982). *The mythic artery: The magic of music therapy*. Atascadero, CA: Ridgeview.
- Kenny, C.B. (1989). *The field of play: A guide for the theory and practice of music therapy*. Atascadero, CA: Ridgeview Publishing Company.
- Kenny, C., & Stige, B. (2002). *Contemporary voices in music therapy*. Oslo: Unipub Forlag.
- Levin, H., & Levin, G. (1977). *A garden for bell flowers for resonator bells and piano*. Bryn Mawr, PA: Theodore Presser Company.
- Levin, H. D., Levin, G. M., & Safer, N. D. (1975). *Learning through music*. Boston, MA: Teaching Resources Corporation.
- Mercedes, P. (2003). *Groups in music. Strategies from therapy*. London and New-York: Jessica Kingsley Publishers.
- Newham, P. (1999). *Using voice and song in therapy*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1962). *Children's play-song-the first book*, Pennsylvania: Theodore Presser Company.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1968). *Fun for four drums*. Bryn Mawr, PA: Theodor Presser Company.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1968). *Children's play-song-the second book*, Pennsylvania: Theodore Presser Company.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1980). *Children's play-song-the third book*, Pennsylvania: Theodore Presser Company.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1980). *Children's play-song-the fourth book*, Pennsylvania: Theodore Presser Company.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1980). *Children's play-song-the fifth book*. Pennsylvania: Theodore Presser Company.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1992). *Therapy in music for handicapped children*. London: Victor Gollancz, Inc.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (2007). *Creative music therapy: A guide to fostering clinical musicianship*. Phoenixville, PA: Barcelona Publishers.
- Platch, T. (1980). *The creative use of music in group therapy*. Springfield, Ill: Charles C.
- Sekeles, C. (1996). *Music: Motion and emotion. The developmental integrative model in music therapy*. St Louis, MO: MMB Music, Inc.
- Schumacher, K. (2007). The "AQR- Instrument" (Assessment of Quality of Relation – An observation instrument to assess the quality of relation. In: T. Wosch, & T. Wigram (Eds.), *Microanalysis in music therapy*, (pp. 79-91). London: Jessica Kingly Press.
- Schumacher, K., & Calvet-Kruppa, C. (1999). The "AQR" – an Analysis System to Evaluate the Quality of Relationship during Music Therapy. *Nordic Journal of Music Therapy*, 8(2), 191-199.
- Stige, B. (2002). *Culture-centered music therapy*. Gilsum, NH: Barcelona Publishers.

- Stige, B., Ansdell, B., Elefant, C., & Pavlicevic, M. (2010). *Where music helps: Community music therapy in action and reflection*. Burlington, VT: Ashgate Publishing Company.
- Wigram, T., & Baker, F. (2005). *Songwriting: Methods, techniques and clinical applications for music therapy clinicians, educators and students*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Wigram, T., Pedersen, I. N., & Bonde, L. O. (2002). *A comprehensive guide to music therapy: Theory, clinical practice, research and training*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Woodward A. (2004). Music therapy for autistic children and their families. *British Journal of Music Therapy*, 18(1), 8-14.
- Wyatt, J. G. (2002). From the field: Clinical resources for music therapy with juvenile offenders. *Music Therapy Perspectives*, 20, 80-88.